

Besvarelse af samrådsspørgsmål C:

"Ministeren bedes oplyse, hvilke tiltag regeringen påtænker i forbindelse med de store besparelser på ældreområdet i en stor del af landets kommuner, jf. SOU alm. del – bilag 57."

*

For at besvare dette spørgsmål er jeg nødt til fra starten at slå fast, at jeg er ganske uenig i grundlaget for spørgsmålet. Baggrunden for spørgsmålet er den undersøgelse, som analysefirmaet Epinion har gennemført for Ældre Sagen. Går man den nærmere efter i sømmene, er der imidlertid slet ikke grundlag for Ældre Sagens bombastiske konklusioner – der er faktisk slet ikke grundlag for at drage nogen konklusioner overhovedet.

*

Undersøgelsen er langt fra repræsentativ. Den dækker kun 54 ud af 98 nye kommuner, og har dermed en svarprocent på 55. Samtidig fremgår det ikke, hvor stor en del af ældrebefolkningen, de pågældende kommuner dækker. Dermed leveres der et ufuldstændigt billede af udviklingen i ældreplejen.

Undersøgelsen er ikke retvisende i forhold til det endelige billede. Spørgsmålene blev stillet i perioden fra den 9. til den 25. oktober, dvs. en del af oplysningerne stammer fra før, de kommunale budgetter blev vedtaget.

Der tages ikke højde for kommunestørrelser i undersøgelsen. Konklusionerne baserer sig alene på sammenligninger mellem andele af kommuner, dvs. hvor mange kommuner, der afsætter henholdsvis flere eller færre ressourcer. Når der ikke tages højde for de enkelte kommuners størrelse, så bliver informationsværdien af sammenligningerne ganske enkelt lav.

Eksempelvis kan man jo ikke bare sige, at en besparelse på 1 mio. kr. i en kommune med 200.000 indbyggere, betyder lige så meget som den

samme besparelse i en kommune med 50.000 indbyggere. Det er at sammenligne æbler og pærer.

En helt afgørende mangel i forhold til konklusionerne er dog, at der ikke tages højde for den udgiftsmæssige tyngde af de enkelte kommuners angivne justeringer af ældreservicen. På baggrund af oplysninger fra undersøgelsen indgår en kommune med nedskæringer for 0,5 mio. kr. med samme vægt i undersøgelsen som en kommune med udgiftsstigninger for 12 mio. kr. Dette gør, at der bliver tale om et misvisende billede.

Reelt siger undersøgelsen derfor ikke noget om, hvorvidt der samlet set afsættes flere eller færre midler til ældreområdet, men giver alene et indtryk af, hvor mange kommuner, der ændrer udgiftsniveauet i såvel opadgående som nedadgående retning.

Undersøgelsens hovedkonklusion er primært, at der sker en reduktion af udgifterne til praktisk hjælp, mens udgifterne til personlig pleje er uændret. Igen bliver det konkluderet alene ud fra antallet af kommuner, der henholdsvis reducerer og forøger budgetterne på områderne, uden overhovedet at inddrage de absolutte udgiftsmæssige talstørrelser.

Den praktiske hjælp udgør imidlertid kun 1/6 af samtlige leverede timer. Ser man på den personlige pleje, som er langt det mest udgifts- og timetunge område inden for ældreservicen, tyder undersøgelsens egne oplysninger faktisk på, at der samlet set er tale om en stigning i udgifterne. Antallet af kommuner, der svarer, at de reducerer budgettet, er fuldstændig identisk med det antal, der svarer, at de forøger budgetterne på området.

For de kommuner, der har svaret, angives forøgelser af budgettet imidlertid at ligge i intervallet 2,4 til 12 mio. kr., mens reduktionerne angives at ligge i intervallet 0,3 til 5,4 mio. kr.. Undersøgelsen kunne således tyde på, at der samlet set er tale om en stigning i udgifterne.

Jeg skal ikke bruge mere tid på Ældre Sagens rundspørge, men kun konstatere, at undersøgelsen ikke understøtter udgangspunktet for samrådsspørgsmålet om, at der er store besparelser på ældreområdet i en stor del af landets kommuner. Billedet er som sagt ufuldstændigt og mangelfuldt. Jeg hilser til enhver tid en oplyst og velfunderet debat om ældreområdet velkommen, men jeg synes, det er trist, at debatten igen og igen skal præges af, og føres på baggrund af tvivlsomme konklusioner.

*

Debatten om ældreområdet bør i stedet tage udgangspunkt i, hvordan det ser ud for hele landet, efter at budgetterne er vedtaget. Når de kommunale budgetter er vedtaget, indberetter alle kommuner hvert år oplysninger om deres budgetter på en række udvalgte områder til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

På baggrund af oplysninger fra kommunerne selv, viser de foreløbige opgørelser, at der på landsplan tilføres ældreområdet flere penge. Tallene tyder faktisk på, at der med budgetterne for 2007 reelt tilføres området omkring 700 mio. kr. mere end i budgetterne for 2006. Det er ikke besparelser. Det må kaldes vækst.

De endelige budgettal for kommunerne offentliggøres først af Danmarks Statistik i januar 2007, og derfor *kan* tallet stadig nå at ændre sig, men retningen er der imidlertid ikke tvivl om.

Jeg kan konstatere, at regeringens fortsatte høje prioritering af ældreområdet klart også synes at vise sig i de kommunale budgetter.

At billedet kan variere kommunerne imellem, er der intet overraskende i. Det er som bekendt den enkelte kommunalbestyrelses ansvar at fastsætte serviceniveauet for ældreplejen, men f.eks. vil forskelle i de enkelte kommuners demografiske udvikling også kunne betinge en forskel i udviklingen.

*

Når kommunalreformen træder i kraft her den 1. januar 2007, vil det stadig være kommunerne, der skal tilbyde personlig og praktisk hjælp i hjemmet, og det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvilket serviceniveau de vil tilbyde.

Som følge af kommunalreformen skal der imidlertid ske en tilpasning af de kommunale serviceniveauer i de nye sammenlagte kommuner. Det er det, der kaldes harmonisering af serviceniveauerne. Harmoniseringen er nødvendig, for at de kommuner, der bliver lagt sammen, kan tilbyde en ens service til alle borgerne i de nye sammenlagte kommuner. Det er mit indtryk, at kommunerne har stor fokus på konsekvenserne af harmoniseringen af serviceniveauerne.

Det er klart, at dette betyder ændringer, men jeg forventer ikke, at flertallet vil opleve store ændringer. Det kan dog ikke undgås, at der vil være nogle borgere, der får mere, og nogle, der får mindre, end før kommunalreformen. Det er en naturlig følge af sammenlægningerne, og igen ændrer det ikke ved, at der samlet set tilføres ældreområdet flere penge i 2007.

Kommunerne får med kommunalreformen også mulighed for at effektivisere og indhente stordriftsfordele. Blandt andet kan det give bedre mulighed for en bedre arbejdstilrettelæggelse og organisering af hjælpen og måske bane vej for, at der kan leveres den samme service for færre midler. En ensidig fokus på udgiftsudviklingen giver derfor ikke nødvendigvis det reelle udtryk for omfanget og kvaliteten af den service, som borgeren modtager.

*

Regeringen har hidtil prioriteret ældreområdet højt, og vi fortsætter med at prioritere ældreområdet højt. Vores mål er, at der skal tilbydes en service, der matcher den enkelte ældres behov, og samtidig understøtte en faglig høj kvalitet i servicen og sikre, at der er ordentlige og attraktive arbejdsforhold.

Da regeringen tiltrådte i 2001 fik ældreområdet et løft på 500 mio. kr. hvert år. Siden 2006 har vi lagt yderligere 500 mio. år. om året oveni. Så alt i alt bliver ældreområdet altså nu tilført 1 mia. kr. mere om året.

Der er vedtaget en plejeboligaranti med virkning fra 1. januar 2009, som betyder, at alle ældre, der har behov for en plejeboligplads, senest 2 måneder efter optagelse på en venteliste, skal have tilbudt en plads.

I forbindelse med finansloven for 2007 blev der desuden givet 100 mio. kr. i 2007 og 2008 til netop at forbedre kvaliteten i ældreplejen. Pengene skal bruges til at udvikle projekter, der kommer fra medarbejderne selv, så det sikres, at medarbejdernes og brugernes ønsker er i fokus. Endelig er der fra Forebyggelsesfonden afsat 70 mio. kr. i 2007 til at forbedre vilkårene for de ansatte i ældresektoren.

*

Så jeg mener, at vores gode resultater og initiativer taler for sig selv, og jeg byder denne mulighed for at understrege vores indsats velkommen.

For nu at konkludere er der som sagt ikke belæg for at konstatere store besparelser på ældreområdet – heller ikke i den undersøgelse, der ligger til grund for samrådsspørgsmålet. Alt tyder på, at kommunerne helt i overensstemmelse med regeringens intentioner prioriterer ældreområdet højt i 2007.